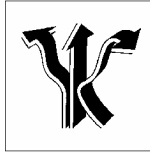

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

**“ТЕХНОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ”
(для спеціалістів і магістрів спеціальності
“Фізичне виховання”)**

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *В. М. Крамчаніним*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол № 2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Крамчанін В. М. Навчальна програма дисципліни “Технологія туристичного бізнесу” (для спеціалістів і магістрів спеціальності “Фізичне виховання”). — К.: МАУП, 2005. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Технологія туристичного бізнесу”, вказівки до виконання контрольної роботи, завдання для контрольних робіт, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вивчення курсу — на основі аналізу і синтезу наявних факторів виробництва навчитися досліджувати можливі варіанти стратегії і тактики господарської діяльності туристичного підприємства на ринку галузі.

Завдання курсу: ознайомлення з основними факторами виробництва на підприємстві туристичної галузі, особливостями інвестування туристичного бізнесу, плануванням діяльності туристичного підприємства і стратегії його поведінки на туристичному ринку, можливим впливом банківської системи країни на розвиток туристичного бізнесу.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні *знати*:

- предмет, завдання та фактори виробництва в туристичну галузі;
- специфіку залучення інвестиційних ресурсів у туристичну галузь;
- структуру процесу прийняття управлінських рішень;
- фінансово-економічні аспекти страхового захисту в туризмі;

уміти:

- користуватися спеціальною та науково-методичною літературою;
- аналізувати фінансові ресурси туристичного підприємства;
- аналізувати зовнішнє середовище та конкурентні сили в галузі туризму;
- планувати діяльність фірми на певний період.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни
“ТЕХНОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ”

№ пор.	Назва теми
1	Земля як фактор виробництва в туристичній діяльності
2	Фінансові ресурси туристичного підприємства
3	Інвестиції в туризмі
4	Процес прийняття управлінських рішень на туристичному підприємстві
5	Бізнес-планування в туризмі
6	Стратегії в туристичному бізнесі
7	Банківська система та її вплив на розвиток туризму
8	Економічні аспекти міжнародного туризму
9	Фінансово-економічні аспекти страхового захисту в туризмі

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ТЕХНОЛОГІЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ”

Тема 1. Земля як фактор виробництва в туристичній діяльності

Сутність туристичної ренти.

Форми туристичної ренти.

Вплив споживчого попиту на формування туристичної ренти.

Література [1–8]

Тема 2. Фінансові ресурси туристичного підприємства

Обіг капіталу в туристичній галузі.

Власний капітал туристичної фірми та його складові.

Позичковий капітал.

Розподіл коштів на туристичному підприємстві.

Література [4; 8–11]

Тема 3. Інвестиції в туризмі

Інвестиції як фактор розвитку туристичної галузі.
Інвестиційні процеси в туризмі.
Напрями залучення інвестиційних ресурсів.
Специфіка залучення державних інвестицій.

Література [5; 8; 12–14]

Тема 4. Процес прийняття управлінських рішень на туристичному підприємстві

Аналіз і управління дебіторською заборгованістю.
Аналіз і управління запасами.
Аналіз кредиторської заборгованості.
Управління собівартістю продукції.
Управління рухом грошових коштів.

Література [4; 8; 15; 16]

Тема 5. Бізнес-планування в туризмі

Бізнес-планування як елемент системи управління діяльністю комерційних організацій.
Особливості бізнес-планування в туристичній галузі.
Об'єкт туристичного інтересу як основа бізнес-планування.
Бізнес-планування об'єктів індустрії туризму.

Література [2; 7; 8; 12; 17]

Тема 6. Стратегії в туристичному бізнесі

Передумови виникнення і процес стратегічного управління.
Визначення мети і завдань туристичної фірми.
Аналіз зовнішнього середовища та конкурентних сил у галузі туризму.

Література [4; 8; 16; 18–20]

Тема 7. Банківська система та її вплив на розвиток туризму

Комерційні банки: функції та принципи діяльності.

Безготівкові розрахунки та касові операції туристичних організацій.

Банківський кредит: види, методи кредитування.

Сучасні системи кредитування в туризмі.

Зовнішньоекономічні розрахунки туристичних організацій.

Література [8; 12; 17]

Тема 8. Економічні аспекти міжнародного туризму

Оцінювання розвитку світового туризму за регіонами.

Сучасний стан міжнародного туризму.

Вплив міжнародного туризму на економічне і соціальне життя країни.

Аналіз в'їзних і виїзних потоків у туризмі.

Прогнози розвитку міжнародного туризму.

Література [4–7; 16; 22–26]

Тема 9. Фінансово-економічні аспекти страхового захисту в туризмі

Страхування в ринковій економіці.

Умови забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності при страхуванні туристичної діяльності.

Страховий тариф: структура та призначення складових.

Економічний аналіз страхування туристичної діяльності.

Аудит страхування туристичних організацій.

Література [5; 7; 27–30]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань і задачі.

Загальний обсяг контрольної роботи — не більше 20 сторінок. Наприкінці роботи необхідно навести список викорис-

таної літератури, вказати дату завершення виконання і поставити підпис.

Після перевірки викладачем контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студент допускається до заліку.

Варіант завдання для контрольної роботи студент вибирає за першою літерою свого прізвища (див. таблицю).

Перша літера прізвища студента	Варіант завдання
А–Д	1
Ж–Л	2
М–С	3
Т–Ц	4
Ч–Я	5

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Сутність і форми туристичної ренти.
2. Бізнес-планування як елемент системи управління діяльністю комерційних організацій.
3. Оцінити склад і структуру джерел фінансових ресурсів туристичного підприємства з даними бухгалтерського балансу.

Джерело фінансових ресурсів	На початок періоду		На кінець періоду		Зміни	
	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%
Власні кошти	67400		68300			
Позичкові кошти	7300		5900			
Залучені кошти	58600		71000			

Варіант 2

1. Вплив споживчого попиту на формування туристичної ренти.
2. Стратегічне фінансове планування на туристичній фірмі.

3. Визначити обсяг випуску туристичного продукту, коли підприємство досягне стану беззбитковості.

Вихідні дані:

Оптимальна ціна на ринку, у. о.	250
План продажу в розрахунку на рік (кількість путівок)	1000
Змінні витрати в ціні, %	60
Загальні постійні витрати, у. о.	15000

Варіант 3

1. Поняття інвестиції. Види інвестицій.
2. Бізнес-планування об'єктів індустрії туризму.
3. З метою поліпшення фінансового стану туристичного підприємства керівництво з огляду на аналіз ситуації вирішило збільшити у плановому році виручку з реалізації на 10 %. У звітному році вона становила 80 млн грн, змінні витрати — 61 млн грн, постійні — 7 млн грн. Розрахувати плановий обсяг продажу і прибуток, що відповідає новому рівню обсягу продажу.

Варіант 4

1. Види ризиків в інвестуванні.
2. Умови забезпечення фінансової стійкості страховиків при страхуванні туристичної діяльності.
3. Акціонерне товариство “Турист” має за звітний період такі показники:

	млн грн.
Балансовий прибуток	20000
У тому числі:	
від реалізації туристичного продукту	16000
від інших видів діяльності	4000
Виручка з реалізації зношеного майна	650
Амортизація	2500
Витрати на придбання основних фондів	12000
Витрати на оплату праці	3500
Витрати на виплату дивідендів	450

Утворення резервних фондів	3000
Податки з прибутку	4800
Скласти річний фінансовий план АТ “Турист”.	

Варіант 5

1. Інвестиційний портфель, його складові.
2. Економічний аналіз страхування туристичної діяльності.
3. Побудувати криву попиту на тури за таких даних:

Ціна одного туру, у.о.	Кількість проданих турів
210	630
230	420

На основі отриманої кривої визначити еластичність попиту за ціною.

Чи можна погодитися, що після зниження ціни до 210 у. о. попит на тури підвищиться?

Як зміниться стан кривої попиту після збільшення доходів споживачів? Висновок обґрунтувати.

Як вплинуть на зміну еластичності попиту товари-субститути та товари-комплементи? Обґрунтувати пропозицію.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Сутність туристичної ренти.
2. Форми туристичної ренти.
3. Туристична рента в системі відносин власності.
4. Принципи розподілу та використання туристичної ренти.
5. Необхідність звіту туристичної ренти як особливого факторного доходу.
6. Механізм звіту, розподілу та використання туристичної ренти.
7. Вплив споживчого попиту на формування туристичної ренти.
8. Сутність капіталу.
9. Види капіталу.
10. Власний капітал туристичної фірми та його складові.
11. Сутність обігу капіталу.

12. Стадії обігу капіталу в туристичній галузі.
13. Статутний капітал.
14. Джерела збільшення статутного фонду.
15. Позичкові кошти туристичної фірми: поняття і види.
16. Розподіл коштів на туристичному підприємстві.
17. Поняття інвестиції. Види інвестицій.
18. Аналіз структури капітальних вкладень.
19. Показники загальної економічної ефективності інвестицій у туризмі.
20. Порівняльна економічна ефективність капітальних вкладень.
21. Інвестиційний процес як фактор розвитку туристичної фірми.
22. Суб'єкти інвестиційної діяльності.
23. Напрями залучення інвестиційних ресурсів.
24. Види ризиків в інвестуванні.
25. Специфіка залучення державних інвестицій.
26. Інвестиційний портфель, його складові.
27. Бізнес-планування як елемент системи управління діяльністю комерційних організацій.
28. Етапи фінансового планування на туристичній фірмі.
29. Сутність основних документів фінансового плану.
30. Особливості бізнес-планування підприємств туристичної галузі.
31. Об'єкт туристичного інтересу як основа бізнес-планування.
32. Бізнес-планування об'єктів індустрії туризму.
33. Сутність і рівні стратегічного управління туристичною фірмою.
34. Етапи циклу стратегічного управління.
35. Стратегічне фінансове планування на туристичній фірмі.
36. Аналіз зовнішнього середовища в галузі туризму.
37. Аналіз конкурентних сил у галузі туризму.
38. Аналіз і управління дебіторською заборгованістю.
39. Аналіз і управління запасами.
40. Аналіз кредиторської заборгованості.
41. Процес управління собівартістю продукції.
42. Управління рухом грошових коштів.

43. Види комерційних банків.
44. Функції комерційних банків.
45. Принципи діяльності комерційних банків.
46. Сутність і принципи безготівкових розрахунків.
47. Форми безготівкових розрахунків.
48. Касові операції туристичних організацій.
49. Сучасні системи кредитування в туризмі.
50. Методи кредитування.
51. Види банківських кредитів.
52. Лізингові операції, які здійснюють комерційні банки для діяльності туристичних організацій.
53. Оцінки розвитку світового туризму за регіонами.
54. Вплив економічних факторів на туризм.
55. Вплив соціально-демографічних факторів на туризм.
56. Аналіз в'їзних і виїзних потоків.
57. Економічна сутність і категорії страхування.
58. Особливості страхування туристів і туристичних організацій.
59. Умови забезпечення фінансової стійкості страховиків при страхуванні туристичної діяльності.
60. Способи розрахунку страхового тарифу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Квартальнов В.* Туризм. — М.: Финансы и статистика, 2000.
2. *Балабанов И.* Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 1993.
3. *Финансы* / Под ред. В. М. Родионовой. — М.: Финансы и статистика, 1995.
4. *Яковлев Г. А.* Экономика и статистика туризма. — М., 2004.
5. *Экономика туризма* / В. Квартальнов и др. — М.: Финансы и статистика, 2004.
6. *Горбылева З.* Экономика туризма. — Минск, 2002.

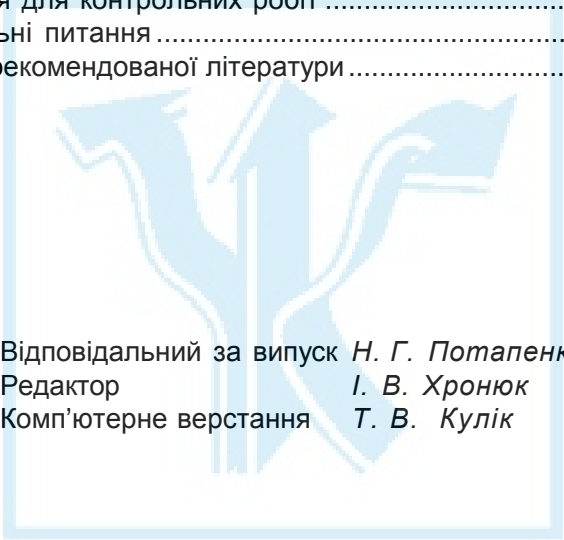
7. *Здоров А.* Экономика туризма. — М.: Финансы и статистика, 2000.
8. *Квартальнов В. А.* Финансы и бухгалтерский учет в туризме. — М.: Финансы и статистика, 2003.
9. *Нікбохт Е., Гропеллі А.* Фінанси. — К.: Вік; Глобус, 1992.
10. *Джон К., Лембден Д.* Финансы в малом бизнес: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1992.
11. *Задоя А. А., Петруня Ю. Е.* Основы экономики. — Днепропетровск: Академия управления, бизнеса и права, 1995.
12. *Економіка підприємства: У 2 т. / За ред. С. Ф. Покропивного.* — К.: Хвиля-Прес, 1995.
13. *Заруба О. Д.* Основи фінансового аналізу та менеджменту: Навч. посіб. — К., 1995.
14. *Калина А. В.* Современный экономический анализ и прогнозирование. — К.: МАУП, 1997.
15. *Супрміна В. М., Федосов В. М., Рязанова Н. С.* Фінанси зарубіжних корпорацій: Навч. посіб. — К.: Либідь, 1995.
16. *Финансы предприятий: Учеб. пособие / Под ред. Е. И. Бородиной.* — М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1995.
17. *Бріхгем Є. Ф.* Основы фінансового менеджменту: Пер. з англ. — К.: Молодь, 1997.
18. *Кузин В. В.* Предпринимательство в зарубежном спорте. — М., 1993.
19. *Экономика и бизнес / Под ред. В. Д. Камаева.* — М., 1994.
20. *Коробов М. Я.* Фінанси промислового підприємства: Підруч. для вузів. — К.: Либідь, 1995.
21. *Экономика физической культуры и спорта / Под ред. В. В. Кузина.* — М., 2001.
22. *Бланк И. А.* Инвестиционный менеджмент. — К., 1995.
23. *Финансовый менеджмент / Под ред. Е. С. Стояновой.* — М., 1996.
24. *Ізмайлова К. В.* Фінансовий аналіз: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2001.

25. *Финансовый анализ деятельности фирмы.* — М.: ИстСервис, 1995.
26. *Уткин Э. А. Цены, ценообразование, ценовая политика: Учебник.* — М.: Тандем, 1997.
27. *Деньги и кредит: Учебник для вузов / Под ред. М. И. Савлука.* — К.: Лыбидь, 1992.
28. *Едрнова В. Н., Мизиковский Е. А. Учет и анализ финансовых активов.* — М.: Финансы и статистика, 1995.
29. *Устенко О. Л. Предпринимательские риски.* — К., 1996.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Технологія туристичного бізнесу”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Технологія туристичного бізнесу”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	6
Завдання для контрольних робіт	7
Контрольні питання	9
Список рекомендованої літератури	11

Відповідальний за випуск *Н. Г. Потапенко*
Редактор *І. В. Хронюк*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2219

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП